

Aktualno | Nekategorizirano

U SPEKTRU BOGATSTVA RAZLIČITOSTI -1- Institucionalni okvir i važne institucije – URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

17. svibnja 2021. Antun Bradašević A.Bradašević, AEM, u spektru bogatstva različitostiEdit

Uvodno:

Poštovani posjetitelji našeg web portala „Domoljubni radio“ započinjemo serijal o ukupno 8 tematskih novinarskih priloga pod zajedničkim nazivnikom „U spektru bogatstva različitosti“ što je ujedno i naziv radnog projekta novinara-urednika Antuna Bradaševića, koji je odobren od strane Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama i Odluke Vijeća za elektroničke medije od 15. travnja 2021. godine. U slijedećih 8 novinarskih uradaka namjera nam je biti edukativni i informativan i te pisati protiv stereotipa i predrasuda, neetičkog novinarstva, te govora mržnje prema pripadnicima nacionalnih i drugih manjina. Nacionalne manjine su dio socijalnog kapitala, imaju veliki potencijal u razvoju demokratskih odnosa. Mi u Republici Hrvatskoj imamo izvrsnu legislativu o pravima pripadnika svih 22 nacionalnih manjina u RH, za primjer u EU, ali javnost nije dovoljno upoznata s tim kako razvijamo multikulturalizam, multietničnost i multikulturalnost, kao najviše dosege naše demokracije za koju su se u Domovinskom ratu izborili naši branitelji. Nažalost neinformiranost javnosti i politikanstvo s pravima nacionalnih manjina, sputava nas kao civilizirano društvo. U ovom serijalu uz ostalo ćete saznati puno o institucionalnom okviru i hrvatskom zakonodavstvu te ćemo vas u uvodne dvije teme upoznati s time što je to Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Savjet za nacionalne manjine. Informirat ćemo vas tko su ljudi koji rade u tim institucijama i čime se bave. Upoznat ćete neke od osoba koje su kreirali temeljne hrvatske zakone u svezi zaštite

ljudskih prava, bit će riječi o aktualnim inicijativama, liderima iz manjinske zajednice a primjerice upoznat ćemo vas i na koji način su pripadnici nacionalnih manjina u RH, dali doprinos razvoju RH u gospodarskom, kulturnom, znanstvenom pogledu. Informirat ćemo vas uz ostalo i o tome kako su pripadnici nacionalnih manjina bili i hrvatski branitelji u Domovinskom ratu. Toliko u uvodu a sada upoznajte čime se bavi Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Institucionalni okvir i važne institucije – URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

Slobode čovjeka i univerzalne vrijednosti u središtu su zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Kao i u drugim europskim državama u RH se jamče i osiguravaju ravnopravnost, slobode i prava čovjeka. One se temelje na najvišim vrijednostima našeg ustavnog poretka sloboda, jednakosti, nacionalne ravnopravnosti i ravnopravnost spolova, mirotvorstva, socijalne pravde, poštivanje prava čovjeka, nepovredivosti vlasništva, očuvanju prirode i čovjekova okoliša, vladavine prava i demokratskog višestranačkog sustava (Ustav članak 7.) Stoga opću sliku zaštite ljudskih prava definira načelo ravnopravnosti člankom 14 Ustava kojim je uređeno da „svatko u RH ima prava i slobode neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.“ Listu sloboda i prava nadopunjuju ona prava koja je Republika Hrvatska međunarodnim ugovorima prihvatila, potpisala i ratificirala pa čine dio unutarnjeg pravnog poretka. Ustavna prava mogu se ograničiti samo zakonom kako bi se zaštitili sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje, dok svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinačnom slučaju. Osim što ograničenja moraju biti propisana zakonom, moraju poštivati načelo razmjernosti. Ustav utvrđuje dvije institucije koje jamče provedbu Ustavom zajamčenih ljudskih prava: Pučki pravobranitelj i Ustavni sud. Pučki pravobranitelj je opunomoćenik Hrvatskog sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda i svatko mu može podnijeti pritužbu na rad državnih tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela s javnim ovlastima, ako smatra da su mu njihovim nezakonitom ili nepravilnim radom povrijeđena ustavna ili zakonska prava. Postoje i posebni pravobranitelji za djecu, invalide i ravnopravnost spolova. Ustavni sud Republike Hrvatske je najviše tijelo ustavnih jamstava u zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda građana. Ustavom zajamčena prava i slobode mogu se pred Ustavnim sudom štititi institutom ustavne tužbe. Temeljna prava sadržana u Ustavu razrađena su u većem broju posebnih zakona. Tijela u Republici Hrvatskoj koja se bave uspostavom i kontrolom sustava zaštite ljudskih prava su: Hrvatski sabor, Ustavni sud, Pučki pravobranitelj i druge institucije koje štite i promiču ljudska prava. Važnost ljudskih prava i sloboda potvrđena je i ustavnom odredbom prema kojoj, za razliku od uobičajene relativne većine, Hrvatski sabor donosi zakone kojima se razrađuju Ustavom utvrđena ljudska prava i temeljne slobode većinom glasova svih zastupnika (apsolutna većina; dok zakone kojima se uređuju prava nacionalnih manjina Sabor donosi dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika (kvalificirana većina).

Vlada RH neposredno provodi politiku u području prava nacionalnih manjina putem **Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina**.

Dr.sc. Alen Tahiri ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju većinu etničkih prava putem redovitih institucija RH kao i većinski hrvatski narod čime se osigurava zaštita od asimilacije i getoizacije i omogućava razvoj kulturnog i nacionalnog identiteta u cilju njihove integracije u hrvatsko društvo. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u RH je popisano 4.284.889 stanovnika od čega je 328.738 pripadnika nacionalnih manjina kako slijedi i to: Albanaca 17.513 (0,41%), Austrijanaca 297 (0,01%), Bošnjaka 31.479 (0,73%), Bugara 350 (0,01%), Crnogoraca 4.517 (0,11%), Čeha 9.641 (0,22%), Mađara 14.048 (0,33%), Makedonaca 4.138 (0,10%), Nijemaca 2.965 (0,07%), Poljaka 672 (0,02%), Roma 16.975 (0,40%), Rumunja 435 (0,01%), Rusa 1.279 (0,03%), Rusina 1936 (0,05%) Slovaka, 4.753(0,11%), Slovenaca 10.517 (0,25%), Srba 186.633 (4,36%), Talijana 17.807 (0,42%), Turaka 367 (0,01%), Ukrajinaca 1.878 (0,04%), Vlaha 29 (0,00) i Židova 509 (0,01%). Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina stručna je služba Vlade RH, osnovan [Zakonom o Vladi RH](#) ("Narodne novine", broj 150/11, 119/14, 93/16 i 116/18). Uredom upravlja [ravnatelj](#), kojeg imenuje Vlada, na prijedlog predsjednika Vlade, po prethodno provedenom javnom natječaju. Zadatak Ureda je učinkovita i koordinirana sustavna provedba nacionalnih programa, planova, strategija, akcijskih planova, Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te međunarodnih dokumenata kao i osvješćivanje javnosti i sprječavanje zločina iz mržnje koji imaju za cilj poboljšanje zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Kakav je položaj i koja su prava pripadnika nacionalnih manjina u RH?

Detalj sa tribine namijenjene Romima kojeg je u Mjesnom odboru Josip Rimac u Slavenskom Brodu organizirao Informativno pravni centar SB

Nacionalna manjina u smislu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina skupina je hrvatskih državljana čiji su pripadnici tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja. U Izvorišnim osnovama Ustava RH navedeno je da se Republika Hrvatska ustanovljuje kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika nacionalnih manjina: Srba, Čeha, Slovaka, Talijana, Mađara, Židova, Nijemaca, Austrijanaca, Ukrajinaca, Rusina, Bošnjaka, Slovenaca, Crnogoraca, Makedonaca, Rusa, Bugara, Poljaka, Roma, Rumunja, Turaka, Vlaha, Albanaca i drugih, koji su njezini državljani, kojima se jamči ravnopravnost s građanima hrvatske narodnosti i ostvarivanje nacionalnih prava u skladu s demokratskim normama OUN-a i zemalja slobodnoga svijeta. RH, sukladno pozitivnim propisima, osigurava ostvarivanje niza posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini, naročito:

izjašnjavanje o pripadnosti nacionalnoj manjini; uporabu imena i prezimena na manjinskom jeziku i pismu; služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi; odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe; uporabu svojih znamenja i simbola te očuvanje tradicijskih naziva i oznaka; kulturnu autonomiju održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicije; pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere; pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe; samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa; zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima; sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.

Ravnatelj Ureda Alen Tahiri i Jovica Radosavljević predsjednik Romskog resursnog centra iz Darde na otvaranju izložbe u Osijeku

Prvi Ustavni zakon o ljudskim pravima i slobodama i pravima etničkih ili nacionalnih zajednica ili manjina donesen je u prosincu 1991. godine. Taj je ustavni zakon nacionalnim manjinama i zajednicama jamčio ljudska prava i slobode, kulturnu autonomiju, razmjerno sudjelovanje manjina u predstavničkim i drugim tijelima, poseban status općinama u kojima pripadnici neke manjine čine natpolovičnu većinu, udio zaposlenika općinskih sudova i policijskih uprava proporcionalno sastavu stanovništva, obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, te druga prava. Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom RH se obvezala donijeti novi ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. Hrvatski sabor je na sjednici 13. prosinca 2002. godine donio Odluku o proglašenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, čime je stvoren normativni okvir za ostvarivanje cjelovite zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina. U novi Ustavni zakon su ugrađeni tada najviši standardi zaštite nacionalnih manjina; u odnosu na prethodni Ustavni zakon broj manjinskih zastupnika u Saboru povećan je s pet na osam, a manjine su dobile pravo biranja svojih predstavnika u tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ustanovljena su i dva nova instituta: vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Novim Ustavnim zakonom osnovan je i Savjet za nacionalne manjine, a radi sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda nacionalnih manjina. Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, kao temeljnim aktom, pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj jamče se sljedeća prava:

izjašnjavanje o pripadnosti nacionalnoj manjini; uporaba imena i prezimena na manjinskom jeziku i pismu; dobivanje osobne iskaznice i na manjinskom jeziku i pismu; služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi; odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe; uporaba svojih znamenja i simbola; kulturna autonomija

održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicije; pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere; pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe; samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa; zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima; sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.

Edukacija hrvatskih novinara koji informiraju o pravima nacionalnih manjina na skupu u Daruvaru

Od donošenja Ustavnog zakona do danas poduzete su brojne aktivnosti na njegovoj implementaciji i provedbi: odredbe Ustavnog zakona su ugrađivane u čitav niz zakona kojima se uređuju izbori zastupnika u Hrvatski sabor, izbori članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, izbori općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, sustav državne uprave, službenički odnosi, zatim u zakone koji uređuju pravni položaj vjerskih zajednica, elektroničke medije, sudove, državna odvjetništva i dr. Brojnim provedbenim podzakonskim aktima dalje su se razrađivale odredbe Ustavnog zakona ili se poticala njegova provedba. S ciljem učinkovitije provedbe Ustavnog zakona Vlada Republike Hrvatske do sada je donijela dva Akcijska plana za provedbu Ustavnog zakona: prvi 2008. godine i drugi 2011. godine, koji je bio na snazi do 2013. godine. Akcijski plan iz 2011. godine sadržavao je i Obrasc s podacima o broju i postotnom udjelu pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te upravnim tijelima lokalnih jedinica, čime se je osiguralo praćenje stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u navedenim tijelima. Nakon 2013. godine, a radi osiguranja daljnjeg kontinuiranog statističkog praćenja zaposlenosti pripadnika nacionalnih manjina, izvješćivanje po navedenim obrascima postalo je sastavni dio godišnjeg izvješćivanja o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Vlada RH obvezna je najmanje jednom godišnje podnositi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu RH osiguravaju za

potrebe nacionalnih manjina, a za koordinaciju izrade tih izvješća zadužen je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Izvješća se redovito podnose od 2003. godine.

Detalj sa tribine o jezicima nacionalnih manjina na tradicionalnim Lipovljanskim susretima

Vlada RH kontinuirano ulaže napore i poduzima mjere i aktivnosti u cilju što potpunijeg osiguranja prava pripadnika nacionalnih manjina, te za tu svrhu osigurava i znatna financijska sredstva. Spomenimo provedbu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Nju je usvojilo je Vijeće Europe u Strasbourgu, 10. studenoga 1994. godine. Odluku o proglašenju Zakona o potvrđivanju konvencije za zaštitu nacionalnih manjina donio je Hrvatski sabor u rujnu 1997. godine, a stupila je na snagu 1. veljače 1998. godine. Sukladno članku 25. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina države potpisnice su u obvezi podnošenja izvješća Vijeću Europe o zakonodavnim i drugim mjerama koje su poduzete za ostvarivanje načela izloženih u toj Konvenciji. Vlada Republike Hrvatske podnijela je Vijeću Europe pet izvješća o provođenju Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. RH stalno dograđuje sustav zaštite prava nacionalnih manjina u zakonodavno pravnom području nastojeći maksimalno uvažavati mišljenja nacionalnih manjina, a što je potvrđeno izmjenama Ustava RH i Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Izmjenama i dopunama Ustava RH iz 2010. godine poboljšana je ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina, te se u preambuli umjesto deset izriječom navode sve 22 nacionalne manjine : Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Bugari, Crnogorci, Česi, Mađari, Makedonci, Nijemci, Poljaci, Romi, Rumunji, Rusi, Rusini, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani, Turci, Ukrajinci, Vlasi i Židovi. U ovom kontekstu rada Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina treba svakako spomenuti još nešto, naime Vijeće Europe donijelo je 1992. godine Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima koja je pravno obvezujući izvor međunarodnog manjinskog prava. Europska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima je multilateralni ugovor usmjeren na promicanje uporabe i zaštitu regionalnih ili manjinskih jezika koji su tradicionalno prisutni i koji se koriste na području Europe, odnosno europskih država. RH je donošenjem Zakona o potvrđivanju Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima postala stranka Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima. Sukladno članku 15. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima države potpisnice su u obvezi

podnošenja izvješća glavnom tajniku Vijeću Europe o politici koju provode i mjerama koje su poduzete za provedbu Povelje. RH je do sada podnijela Vijeću Europe šest izvješća o primjeni Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima.

Romska obitelj iz Belog Manastira

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pokrenuo je postupak izrade **Nacionalnog plana za uključivanje Roma**, za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za razdoblje od 2021. do 2022. godine. Nacionalnim planom za uključivanje Roma Vlada Republike Hrvatske nastavlja voditi brigu o uključivanju najmarginaliziranije skupine – Roma u hrvatsko društvo te kontinuitet u području javnih politika usmjerenih na poboljšanje položaja Roma, započet donošenjem Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine, a nastavljen dokumentom Nacionalna strategija za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pokrenuo je postupak izrade **Nacionalnog plana za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije** za razdoblje od 2021. do 2027. godine i dva prateća provedbena dokumenta: Akcijski plana zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2021. do 2023. i Akcijski plan za suzbijanje diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2023. Nacionalnim planom zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027. godine definirat će se i postaviti posebni ciljevi u vezi s ostvarivanjem ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije u Republici Hrvatskoj. Ovaj strateški dokument čiju izradu koordinira Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, nastavlja se na prethodnike kojima je planirano djelovanje u području zaštite i promicanja ljudskih prava, pri čemu je posljednji dokument u ovom području, Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava, vrijedio u razdoblju od 2013. do 2016. godine. Također, Nacionalni plan predstavljat će i nastavak javne politike usmjerene na suzbijanje diskriminacije u hrvatskom društvu.

Detalji sa edukacije novinara u Zagrebu koje je u suradnji sa PANDA komunikacijama organiziralo Vijeće za elektroničke medije a vezano uz radisjke emisije financirane

Štetni učinci govora mržnje

1. izazivanje emocionalnog stresa, osjećaja poniženja i gubitka ljudskog dostojanstva žrtve što može ostaviti i trajne psihološke posljedice na duševno zdravlje pojedinaca neposredno izloženih govoru mržnje ili očevidaca, posebice djece)
2. održavanje i daljnje perpetuiranje stanja/odnosa subordinacije i društvene i političke nejednakosti (žrtve govora mržnje u pravilu su u povijesti potlačene, marginalizirane i diskriminirane društvene skupine - crnci, Indijanci, Židovi, pripadnici manjinskih naroda i vjera, imigranti, osobe bez državljanstva, žene, homoseksualci, osobe s posebnim potrebama, ovisno o konkretnim društvima o kojima je riječ i njihovim povijesnim, socijalnim, demografskim, političkim i kulturološkim specifičnostima)
3. ušutkavanje žrtava na način da ih se zastrašivanjem i prijetnjama zapravo onemogućava u odgovaranju, što ima porazne posljedice za kvalitetu ukupnog javnog diskursa
4. "zasigurno najveća opasnost koja prijeti od govora mržnje jest da on može imati učinke koji nadmašuju njegove neposredne ciljeve i kreirati kulturu mržnje, kulturu koja u mnogo širim razmjerima čini mržnju prihvatljivom, pa čak i vrijednom poštovanja. (Ursula Owen)
5. Mogućnost poticanja na fizičko nasilje, pojedinačno ili masovno (naročito je pogibeljan masovnim medijima posredovan govor mržnje s pozicije vlasti ili koji uživa izričito ili prešutno odobravanje vlasti, jer tada on postaje borbeni poklič mase i u pravilu prethodi najstrašnijim masovnim zločinima, poput genocida, holokausta ili etničkog čišćenja)

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina posebno se još bavi temama: **suzbijanja diskriminacije, suzbijanja zločina iz mržnje te integracijom stranaca u hrvatsko društvo te suzbijanjem trgovine ljudima**. Samo kratko o tome. Zabrana diskriminacije na osnovi rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, rođenja, naobrazbe, društvenog položaja ili drugih osobina, Ustavom Republike Hrvatske je uređena, ali je tek u pred-pristupnim pregovorima Republika Hrvatska usklađivala je svoje obveze prema europskim standardima ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije. Kao i u drugim europskim državama problemima rasne, etničke, spolne diskriminacije i njihovom suzbijanju te zaštiti prava žrtava posvećena je posebna pažnja. U tom smislu usklađujući se prema europskim direktivama Republika Hrvatska je Zakonom o suzbijanju diskriminacije zabranila diskriminaciju temeljem rase ili etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj dana 1. prosinca 2017. godine usvojila Odluku o donošenju Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2019. godine. Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije je strateški dokument kojim Vlada Republike Hrvatske, na temelju analize stanja, postavlja prioritete, predlaže ciljeve te usmjerava svoje napore prema izgradnji cjelovitog sustava zaštite od diskriminacije u Republici Hrvatskoj za šestogodišnje razdoblje, dok je Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017.-2019. godine prateći operativni dokument kojim se utvrđuju konkretne mjere za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od prve tri godine. U RH uspostavljen je učinkovit mehanizam praćenja **zločina iz mržnje**. Upravo u cilju adekvatne borbe protiv zločina iz mržnje određen je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za prikupljanje,

objedinjavanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, suradnju s organizacijama civilnoga društva i međunarodnim organizacijama koje djeluju u ovom području, kao što su OSS (Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi – „OSCE Organization for security and Cooperation in Europe“) i njegov specijalizirani Ured – The Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). Sustav koji je uspostavljen u Republici Hrvatskoj određen kao primjer dobre prakse između zemalja članica OSCE-a. Vezano uz pravni okvir za borbu protiv zločina iz mržnje ključni su Kazneni zakon, Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, Zakon o suzbijanju diskriminacije, ali i Protokol o postupanju u slučajevima zločina iz mržnje. U okviru zakonitih migracijskih kretanja Republika Hrvatska državljanima zemalja članica Europske unije, kao i državljanima trećih zemalja, odnosno strancima, omogućuje izobrazbu, rad i trajno nastanjivanje na svom teritoriju. Republika Hrvatska je 2013. godine donijela **Migracijsku politiku**, čiji vrlo važan dio čini Integracijska politika. Integracija stranaca predstavlja dinamičan, dvosmjernan proces međusobne prilagodbe kako stranaca, tako i hrvatskih državljana na posljedice postmigracijskih procesa. Cilj integracijske politike sastoji se u osiguravanju određenih prava strancima od strane države koji se primarno odnose na pravo na rad, odgovarajući smještaj odnosno stanovanje, obrazovanje, sigurnost i sva ostala pripadajuća prava, dok je stranac dužan konstruktivno i lojalno sudjelovati u gospodarskom, socijalnom i kulturnom razvoju svoje nove okoline. Republika Hrvatska posebnu pažnju pridaje ranjivim skupinama stranaca poput tražitelja azila, azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom.

Detalj sa tribine u Slavonskom Brodu

Trgovanje ljudima je jedan od najbeskrupuloznijih primjera kršenja ljudskih prava radi stvaranja ilegalnog profita od kojeg zbog njegove globalne rasprostranjenosti nije izuzeta niti jedna država na svijetu. Žrtvama se njihova ljudska prava krše na način da im se ograničava mogućnost kretanja, onemogućava komuniciranje sa obitelji i okolinom, te ih se u takvim okolnostima na različite načine iskorištava. Žrtve trgovanja ljudima su u najvećem broju slučajeva žene, djeca, a sve češće i muškarci. Republika Hrvatska je od 2002. godine pristupila izgradnji sustava suzbijanja trgovanja ljudima te je u tu svrhu ratificirala najznačajnije međunarodne dokumente na ovom području kao što su Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i

pripadajući protokoli: Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom te Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom. Također, Republika Hrvatska ratificirala je i Konvenciju o pravima djeteta i Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji kao i Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima.

U slijedećem prilogu informirat ćemo vas o radu Savjeta za nacionalne manjine RH.

Autor fotografija i teksta: Antun Bradašević

